

# Návrat pozdního deště

Ron Duffield

Předmluva překladatele.

Milí posluchači Tajemství Bible, jsem přesvědčen, že studium historie křesťanství všeobecně a adventizmu konkrétně by mělo být nedílnou součástí studia každého člověka, který upřímně hledá pravdu. Pokud jsme ASD měli bychom dobře znát klíčové události našeho hnutí, které zásadním způsobem poznamenali a formovali naši identitu a sebe-pochopení v moři mnoha jiných denominací, které se také odvolávají na Bibli jako na jediný zdroj pravdy. Jedna z takových zásadních událostí byla pro ASD Generální konference v Minneapolis v roce 1888. O této události bylo převážně v anglickém jazyce napsáno mnoho knih. Otázkou je, kolik z nich se upřímně snaží popsat toto období objektivním způsobem, bez vlastní teologické agendy. Pro člověka, který umí dobře anglicky, je snadné vyhledat si materiály z roku 1888 v Ellen White Estate a prostudovat si přibližně 1600 stránek různých dopisů a zápisů různých řečníků z tohoto období, aby dospěl ke svému vlastnímu závěru. To ale nemůže udělat každý člověk, ať už z časových, nebo jazykových důvodů. Jsem přesvědčen že kniha Rona Duffielda Návrat pozdního deště je nejlepším řešením tohoto problému. Jedná se o nejpodrobnější analýzu událostí před, během a po této osudu plné konference. Pevně věřím, že studium tohoto materiálu pomůže každému členu CASD objektivně pochopit, co přesně se v této době odehrálo a jaké to má důsledky pro současnou situaci teologické krize v naší denominaci. Kniha se skládá především z přímých citací aktérů dramatu, který se odehrál v Minneapolis. Při čtení tedy nebudu za každou větou uvádět zdroj. Ten si můžete dohledat v písemné podobě sami. Zdroje budu uvádět jen někdy. Většina lidí si dnes díky internetu zvykla na rychlý přístup k informacím, ovšem většinou instantního charakteru. Po několika minutách ztrácí takový povrchně studující člověk o dané téma zájem a už kliká na nějakou novou přednášku o které doufá, že ho zaujme. Stále častěji zaznívá přání po krátkých kázáních, krátkých videích atd. Při studiu Bible i historie křesťanství a tím i adventizmu se ale jedná o komplexní souvislosti, které se nedají odbýt tím, čemu říkám instantní, neboli rychlá povrchní informovanost. Jedná se o hloubkové studium, které vyžaduje čas a námahu.

Ellen White nám radí v knize Rady pro církve na str. 359: „Když se dívám na naši minulost a projdu všechny kroky, které vedly k našemu současnému postavení, mohu říci: Chvála Bohu! Když vidím, co Pán vykonal, jsem naplněna úžasem a důvěrou v Krista jako vůdce. Do budoucna se nemáme čeho obávat, pokud nezapomeneme na cestu, kterou nás Pán vedl, a na Jeho naučení v našich dějinách, které jsou již za námi.“

Ať vám Pán při poslechu a studiu žehná.

Ladislav Hodač

# ÚVOD

## *Hlasité volání a pozdní déšť*

### ***Zásadní téma pro dnešní adventisty sedmého dne***

Satan se ničeho nebojí tolik, jako toho, že Boží lid odstraní každou překážku a tím uvolní cestu, aby Pán mohl vylít svého Ducha na chřadnoucí církev a nepokorné shromáždění. ... Satan nemůže bránit dešti požehnání sestoupit na Boží lid, stejně jako nemůže zavřít nebeské průduchy, aby na zem nemohl padat déšť. **1** Ellen G. White, "The Church's Greatest Need", *Review and Herald*, 22. března 1887, str. 177.

Snad žádnému jinému tématu bychom neměli věnovat tolik pozornosti jako tématu Ducha svatého a jeho vztahu k plánu vykoupení. Je nám řečeno, že Duch svatý byl dán jako "obnovující činitel a bez něj by Kristova oběť neměla žádný smysl". Proč? Protože "hříchu bylo možné vzdorovat a zvítězit nad ním jen díky mocnému působení třetí osoby Božství". **2** Ellen G. White, *The Desire of Ages*, (Mountain View, CA: Pacific Press Pub. Assn., 1940), str. 671.

Duch svatý je představitel samotného Krista a je "dostupný všem". **3** Ellen G. White, *The Desire of Ages*, (Mountain View, CA: Pacific Press Pub. Assn., 1940), str. 669.

"Toto zaslíbené požehnání, o které se víra uchází, ve svém důsledku přináší všechna ostatní požehnání." **4** Ellen G. White, *The Desire of Ages*, (Mountain View, CA: Pacific Press Pub. Assn., 1940), str. 672.

Tomuto tématu se Kristus během svého pozemského působení "věnoval nejvíce". **5** Ellen G. White, *Selected Messages, book 3* (Washington, D.C.: Review and Herald Pub. Assn., 1980), str. 156.

Během posledních 150 let věnovali adventisté sedmého dne velkou pozornost tématu Ducha svatého. V Rejstříku spisů Ellen G. Whiteové je uvedeno 30 stran odkazů na téma Duch svatý. V průběhu let bylo na toto téma napsáno mnoho adventistických knih, které se snažily jasněji představit působení Ducha svatého stejně jako naši potřebu, aby v nás přebýval.

"Raný déšť" a "pozdní déšť" s tímto tématem úzce souvisí, neboť také "představují působení Ducha svatého". **6** Ellen G. White, *Testimonies to Ministers and Gospel Workers* (Mountain View, CA: Pacific Press Pub. Assn., 1923), str. 506, (dále jen *Testimonies to Ministers*).

Vylití Ducha za dnů apoštolů bylo počátkem raného deště a jeho výsledek byl velkolepý". **7** Ellen G. White, *The Acts of the Apostles in Proclamation of the Gospel of Jesus Christ* (Mountain View, CA: Pacific Press Pub. Assn., 1911), s. 54, 55, (dále jen *The Acts of the Apostles*).

Učedníci, kteří ještě před několika dny Krista do jednoho opustili, o něm nyní odvážně svědčili. Výsledek raného deště se brzy projevil; během jednoho dne se obrátilo 3000 lidí a v krátké době se svět "obrátil vzhůru nohama". **Skutky 17:6** *Když je nenalezli, vlekli Jásona a několik bratří k představeným města a křičeli: „Ti, kteří pobouřili celý svět, přišli také sem.“*

Ti z nás, kteří žijí na konci pozemských dějin, však budou svědky mnohem většího projevu moci Ducha svatého: "Velké dílo evangelia bude dokončeno s větším projevem Boží moci, než jaká provázela jeho zahájení. Proroctví, která se naplnila při vylití prvního deště na počátku evangelia, se opět naplní při pozdním dešti na jeho konci." **8** Ellen G. White, *The Great Controversy* (Mountain View, CA: Pacific Press Pub. Assn., 1911), str. 611.

---

Další komentáře a/nebo protichůdné názorové postoje, které byly od té doby vyjádřeny různými autory, jsou označeny hvězdičkou (\*) a uvedeny v poznámkách na konci kapitoly.

Raný déšť také představuje působení Ducha svatého při obrácení a procesu duchovního růstu "od jednoho stupně ke druhému". Pozdní déšť, dozrávající pozemská úroda, "představuje duchovní milost, která připravuje církve na příchod Syna člověka". Pokud však raný déšť nesplnil svou úlohu, "nemůže pozdní déšť přivést žádné semeno k dokonalosti". **9** Ellen G. White, *Testimonies to Ministers*, str. 506.

Plný význam pozdního deště je však zřejmý až tehdy, když je správně zasazen do adventistické teologie. Spíše než jako jeden z výčtu přesvědčení je pozdní déšť úzce spojen se správným chápáním očistění Svatyně, posledního soudu a událostí posledních dnů, a to vše je zasazeno do kontextu tématu velkého sporu.

"Hlasité volání" úzce souvisí s pozdním deštěm, neboť ti, kdo obdrží nebeský déšť, budou světu předávat poslední Boží **poselství**. "Je to pozdní déšť, občerstvení z Hospodinovy přítomnosti, hlasité volání třetího anděla", které umožňuje Božimu lidu "mluvit pravdu s velkou mocí" uprostřed těch nejtěžších okolností. **10** Ellen G. White, *Early Writings* (Washington, D.C.: Review and Herald Pub. Assn., 1945), str. 271.

Toto "občerstvení od přítomnosti Páně přijde, aby dalo moc hlasitému volání třetího anděla a připravilo svaté, aby obstáli v době, kdy bude vylito sedm posledních ran". **11** Ellen G. White, *Early Writings* (Washington, D.C.: Review and Herald Pub. Assn., 1945), str. 86.

Toto "poslední poselství milosrdenství, které má být předáno světu, je zjevením jeho charakteru lásky", **12\*** Ellen G. White, *Christ's Object Lessons* (Washington, D.C.: Review and Herald Pub. Assn., 1941), str. 415 "poselství o Kristově spravedlnosti", **13** Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, vol. 6 (Mountain View, CA: Pacific Press Pub. Assn., 1948), str. 19, (dále jen *Testimonies*, vol. 1-9) poselství o "ospravedlnění z víry", které je "třetím andělským poselstvím v pravdivosti [pravdě]". **14** Ellen G. White, *Selected Messages, book 1*, str. 372. Toto poselství, které Bůh "přikázal předat světu ..., má být hlášáno mocným hlasem a doprovázeno vylitím jeho Ducha v hojnosti". **15** Ellen G. White, *Testimonies to Ministers*, str. 92.

Můžeme se těšit na dobu, kdy se "události dne Letnic budou opakovat s ještě větší silou než při oné události. Jan říká: „[Viděl jsem jiného anděla, jak sestupuje z nebe a má velikou moc, a země se rozzářila jeho slávou](#)“ **Zjevení 18:1**." **16** Francis D. Nichol, ed., *Seventh-day Adventist Bible Commentary*, vol. 6 (Washington, D.C.: Review and Herald Pub. Assn., 1956), str. 1055, (dále jen *SDA Bible Commentary*).

Jedním z největších důvodů pro očekávání tohoto vylití je vyhlídka na jednotu mezi členy církve jako v den Letnic. Tato jednotu se však musí nejprve uskutečnit při raném dešti - dříve, než se vylije déšť pozdní:

*Potřebujeme božské osvětlení. ... [Boží] milost proměňující lidská srdce povede k jednotě, jaké ještě nebylo, neboť všichni, kdo jsou připodobněni Kristu, budou ve vzájemném souladu. Duch svatý vytvoří jednotu. ...*

*Duch svatý oslavuje Boha tím, že svému lidu zjevuje Boží charakter do té míry, že se stává předmětem jejich nejvyšších citů, a tím, že v nich zjevuje svůj charakter. Jasně vidí, že na světě nikdy nebyla jiná spravedlnost než Jeho, že na světě není jiná dokonalost než ta, která pochází od Něho. Když byl Duch vylit z výsosti, církve byla zaplavena světlem, ale zdrojem tohoto světla byl Kristus; Jeho jméno bylo na každém jazyku, Jeho láska naplňovala každé srdce. Stejně tak tomu bude, až anděl, který sestoupí z nebe a bude mít velkou moc, osvítl celou zemi Jeho slávou. [Zjevení 18:1 Potom jsem uviděl jiného anděla sestupovat z nebe: měl velikou pravomoc a země byla ozářena jeho slávou](#). **17** Ellen G. Whiteová Uriáši Smithovi, dopis 25b, 30. srpna 1892; viz *Ellen G. White 1888 Materials* (Washington, D.C.: The Ellen G. White Estate, 1987), str. 1017, (dále jen *1888 Materials*).*

Snadno pochopíme, proč se satan nebojí ničeho více, než vylítí pozdního deště. Pokud někdy nastala doba, kdy bylo vylítí Ducha svatého zapotřebí, pak je to právě nyní. Všichni bychom se měli osobně modlit za zkušenost časného deště a za jednotu, která se mezi námi vytvoří a která nás připraví na vylítí pozdního deště. Jedině tak budeme mít jednotný hlas, jehož prostřednictvím bude možné zvěstovat hlasité volání.

### *A co jednotu?*

Jediný pohled na současný stav naší milované Církve adventistů sedmého dne nám však říká, že jsme daleko od jednoty a možná jsme dokonce vstoupili do doby tříbení. Na jedné straně se organizují některé odnože a různé nezávislé služebnosti, které se nazývají "historickými adventisty" a zároveň nazývají organizovanou církev "Babylonem". Některé z těchto služebností se oddělily od místních církví do malých skupin nebo domácích sborů a neuznávají žádnou církevní autoritu, přičemž odvádějí peníze z desátků mimo denominaci. Spory o nauky, od tématu Trojice po načasování soboty podle starověkých kalendářů, od stanovování času po reinterpretaci proroctví o posledním dni, to jsou příklady, které jsou jádrem mnoha nových hnutí. **18** Viz Ty Gibson, *Abandon Ship?: One Man's Struggle to Discover God's Special Purpose for His Church* (Nampa, ID: Pacific Press Pub. Assn., 1997); Allen Barnes, *Detours & Ditches* (Denton, NC: Barnes Printing & Publ., 2005).

Na druhou stranu se v posledních dvou desetiletích v Severní Americe oddělilo několik sborů od denominace a stalo se adventistickými kongregačními sbory. Tím došlo nejen k odklonu členů církve a jejich peněžní podpory, ale také ke zjevnému opuštění mnoha základních doktrín adventní víry. Společným jmenovatelem mnoha kongregačních církví je ignorování biblických nauk o roce 1844, o očištění Svatyně, o vyšetřujícím soudu, o poselství tří andělů a dalších charakteristických adventistických věroučných bodů, které úzce souvisejí s chápáním poselství o ospravedlnění z víry na konci času. **19\***

Zdá se, že v poslední době se církev potýká s nově zveřejněnou skutečností, že někteří profesori na našich univerzitách a vysokých školách (nejen na La Sierra) propagují evoluční teorii. **20** [www.educatetruth.com](http://www.educatetruth.com)

Úloha Ellen Whiteové a otázka její inspirace, stejně jako inspirace celé Bible, jsou některými nadále zpochybňovány. **21** Časopis *Adventist Today*, což je hlas progresivního adventistického hnutí, do kotle pochybností přikládá další otázky téměř každý měsíc.

Zatímco počet členů církve ve světě se blíží k hranici 22 milionů [pozn. překl. číslo v roce překladu, tedy 2024], členství v Severní Americe je spíše statické. Příčina takového stavu může spočívat v tom, že uprostřed zdánlivé polarizace, k níž dochází v celé severoamerické divizi, se tisíce členů v rámci organizované církve potýkají s množstvím hlasů, které se domáhají jejich pozornosti. Clifford Goldstein ve své knize *The Remnant* (Ostatek), líčí názorným jazykem některé z hrozných hříchů, které v naší církvi existují. **22** Clifford Goldstein, *The Remnant: Biblical Reality or Wishful Thinking?* (Nampa, ID: Pacific Press Pub. Assn.), 1994.

Není třeba dlouhého zkoumání, abychom dospěli k závěru, že v našich řadách není vše v pořádku. Vyhledka na jednotu se zdá být nedosažitelnou více než kdykoli jindy v naší historii. Mnozí vyjadřují myšlenku, že jedinou nadějí na přežití je "vyčistit cestu", aby Bůh mohl na svou "skomírající církev" vylít pozdní déšť. Jednou z největších možných překážek jednoty je však naneštěstí otázka pozdního deště a samotného hlasitého volání, konkrétně s ohledem na naše adventistické dějiny. V církvi dnes existují dva hlavní názory, přičemž se oba odvolávají na Ellen Whiteovou, i když se každý z nich poněkud liší v pohledu na její autoritu a inspiraci. Než budeme pokračovat, bylo by dobré se na tyto dva hlavní názory krátce podívat. Týkají se pozdního deště a hlasitého volání, období roku 1888 a dalších úzce souvisejících teologických otázek.

***Hlasité volání přišlo a bylo přijato, pozdní déšť nepřišel, proto neexistuje žádné odmítnutí 23\****

Když se podíváme na první hlavní názor, musíme si uvědomit, že ačkoli mezi zastánci tohoto názoru nemusí panovat shoda ve všech detailech, existují hlavní body, které je spojují. Podle tohoto názoru Bůh ke konci doby temna-středověku, seslal reformaci jako úplné zjevení plánu spásy. Význam roku 1844 spíše než změnu v Kristově službě v nebeské Svatyni představuje především datum, kdy si Bůh probudil lid pro konec času, aby se se světem podělili o reformační evangelium spolu s několika dalšími adventistickými odlišnostmi – jako je sobota a stav lidí po smrti. Když se adventismus v 70. a 80. letech 19. století dostal na vedlejší kolej legalismu-zákonictví, Bůh odpověděl sesláním velmi cenného poselství. Podle tohoto názoru je "poselství z roku 1888" pouze to, které bylo dáno v Minneapolis v roce 1888. Nikdo přesně neví, co bylo v Minneapolis řečeno, ale lze to shrnout jako základy křesťanství. Toto poselství bylo hlasitým voláním; základní křesťanství, jak je lze nalézt v reformačním učení o pouhém soudním prohlášení o ospravedlnění z víry – jak je vyučovali kazatelé hnutí svatosti – v kombinaci s jedinečným adventistickým učením o sobotě, zákonu a o tom, že člověk nemá nesmrtelnou duši. Jones a Waggoner toto poselství v roce 1888 plně nepochopili, ale Ellen Whiteová ano, a proto mohla prohlásit, že nyní máme poselství hlasitého volání.

Podle tohoto názoru došlo k prvotnímu odmítnutí poselství v Minneapolis, které však bylo způsobeno především osobnostními konflikty podnícenými z velké části Jonesem a Waggonerem. Většina adventistů přijala poselství sdílené na táborových setkáních v roce 1889 a na různých vzdělávacích institutech a generálních konferencích v letech 1889 až 1891. Pokání těch, kteří poselství původně odmítali, přineslo jeho celkové přijetí. Rok 1888 je tedy vnímán spíše jako vítězství než jako velké zklamání. Církev velice rostla, když se v roce 1901 reorganizovala a rozšířila po celém světě.

Tento názor tvrdí, že Ellen Whiteová podporovala Jonese a Waggonera, ale bylo to kvůli jejich poselství o základních naukách křesťanství. Velká část komunikace Ellen Whiteové s Jonesem a Waggonerem spočívala ve snaze napravit jejich teologické omyly, což dokazují její prohlášení učiněná v Minneapolis, že nesouhlasí se vším, co učí. Ačkoli nikdy neuvedla, v jakých oblastech nesouhlasila, zastánci tohoto názoru uvádějí četné příklady, když zkoumají Jonesovu a Waggonerovu teologii a srovnávají ji s evangeliem, jak ho chápali reformátoři. Tvrdí, že Ellen Whiteová je v mnoha těchto oblastech neopravovala, protože nikdy neměla v úmyslu být autoritou v teologických otázkách. Snažila se pouze nasměrovat lidi zpět k Bibli.

Zastánci tohoto názoru se domnívají, že jedním z hlavních teologických omylů, které Jones učil, bylo, že pozdní déšť začal v roce 1892. Jones prý takovou myšlenku podnítil, protože věřil, že Anna Riceová obdržela prorocký dar, čímž se naplnila 2. kapitola Joela, zatímco Ellen Whiteová naopak tvrdila, že začalo pouze hlasité volání, ale nikoliv pozdní déšť. Hlasité volání a pozdní déšť spolu tedy sice souvisejí, ale lze je od sebe oddělit. Pozdní déšť je moc seslaná ke zvěstování poselství hlasitého volání. Poselství hlasitého volání tedy začalo před více než sto lety a bylo přijato, ale pozdní déšť nikdy nezačal, částečně kvůli nejednotě v církvi, kterou způsobili Jones a Waggoner.

Tento názor tvrdí, že vzhledem k tomu, že pozdní déšť v roce 1888 nikdy nezačal, není třeba činit pokání z jeho odmítnutí, pouze se modlit za jeho vylití v blízké budoucnosti. Církev tedy nebloudila na poušti a nečekala na Pánův návrat, ale prosperovala, což potvrzuje množství adventistických institucí rozesetých po celém světě a počet členů přesahující dnes již 22 milionů [pozn. překl.: číslo v roce překladu, tedy 2024]. Přestože za zpoždění Pánova druhého příchodu můžeme jako lid částečně nést vinu, většina odpovědnosti bezpochyby leží v Jeho rukou nebo ve světových událostech, na které nemáme vliv.

Ačkoli **některé** z těchto názorů na hlasité volání a pozdní déšť pocházejí z 90. let 19. století od některých účastníků velkých událostí tohoto desetiletí, **mnohé** z těchto názorů byly výrazněji prezentovány od počátku 30. let 20. století. Původně to začalo jako reakce na knihu A. G. Danielse *Christ Our Righteousness* (Kristus, naše spravedlnost), a ještě více na rukopis Taylora Bunche *Forty Years in the Wilderness: In Type and Antitype* (Čtyřicet let na poušti jako typ a antityp) srovnávající Církev adventistů se starověkým Izraelem. D. E. Robinson, A. T. Robinson a C. McReynolds napsali počátkem roku 1931

dokumenty, v nichž se snažili bránit církev před tím, co považovali za extrémní zkreslení. **24\*** Viz: A. T. Robinson Tayloru G. Bunchovi, 30. prosince 1930. Ve čtyřicátých letech minulého století se objevily tři další obhajoby církve od N. F. Pease, L. H. Christiana a A. W. Spaldinga, mužů, kteří se obdobně domnívali, že obvinění z odmítnutí pozdního deště jsou útokem na církev. **25\***

Po vydání knihy Roberta Wielanda a Donalda Shorta *1888 Re-examined* v roce 1950 bylo vydáno několik dalších knih a dokumentů, v nichž byla církev bráněna před tím, co bylo považováno za neoprávněný útok na rok 1888. Mnohé z těchto knih, článků a zpráv vznikly pod záštitou Generální konference, která tento názor obecně zastávala. **26**

Na podzim roku 1957 vydalo vedení adventistů publikaci *Questions on Doctrine* (QOD), která byla jakoby oficiální odpověď na otázky vznesené evangelikálními kalvinisty Walterem Martinem (mladým badatelem, "specialistou" na mimokřesťanské kultury, poradním redaktorem časopisu *Eternity*) a Dr. Donaldem Barnhousem (redaktorem časopisu *Eternity*). Vydání QOD následovalo po několika letech diskusí mezi Barnhousem a Martinem a T. E. Unruhem (prezidentem Východní pensylvánské konference), Walterem Readem (terénním sekretářem Generální konference), Royem Allanem Andersonem (redaktorem časopisu *Ministry*) a LeRoyem Froomem (autorem, redaktorem, učitelem a zakladatelem časopisu *Ministry*), kteří se v evangelikálním světě snažili zbavit adventismus statusu sekty. **27\*** Po vydání QOD většina knih vydaných církví v souvislosti s rokem 1888 převzala nové chápání historie roku 1888, poselství z roku 1888 a toho, co způsobilo Jonesův a Waggonerův pád na přelomu století. To se stalo ještě zřejmějším po výzvě, kterou způsobilo reformní učení Desmonda Forda v Palmdale v roce 1976. V průběhu 35 let od té doby většina publikací vydaných a financovaných církví v souvislosti s hlasitým voláním a pozdním deštěm v kontextu roku 1888 pokračovala v této linii chápání. **28\***

Tento názor, že církev akceptovala poselství z Mineapolis zastávaný od 70. a 80. let 20. století tvrdí, že většina nejednoty v církvi od 90. let 19. století do současnosti byla způsobena především falešnou teologií, která vycházela přímo z Jonesova a Waggonerova základního poselství bezprostředně po Minneapolis – což byla stejná teologie, která byla základem jejich chápání evangelia a která je vyvedla přímo z církve. Podle tohoto názoru byla Jonesova a Waggonerova falešná teologie pravděpodobně součástí jejich chápání v podobě zárodku již před Minneapolis, ale plně se rozvinula až těsně po konferenci v roce 1888. Ellen Whiteová je tedy mohla podpořit v jejich "poselství z roku 1888". Tyto teologické omyly se údajně objevily v prezentacích Jonese a Waggonera na táborových setkáních počátkem roku 1889.

Byly vyjádřeny čtyři klíčové hereze: 1) Jonesovo a Waggonerovo popření učení o prvotním hříchu (což je přivedlo ke třem dalším herezím);

2) Kristus převzal padlou hříšnou přirozenost Adama;

3) ospravedlnění z víry zahrnovalo ospravedlnění a posvěcení – namísto toho, aby se jednalo o pouhé soudní prohlášení o ospravedlnění z víry;

4) poslední generace si před Kristovým návratem vytvoří dokonalé charaktery.

Zastánci tohoto názoru tvrdí, že tyto čtyři hereze přivedly Waggonera přímo k panteismu a Jonese k hnutí svatého těla a že oživení stejných čtyř herezí v dnešní době, které přinášejí především konzervativní historičtí adventisté, je odpadnutím "Omega", před nímž Ellen Whiteová varovala.

Nyní se zaměříme na druhý hlavní názor týkající se pozdního deště a hlasitého volání, na období roku 1888 a na další úzce související teologické otázky.

*Pozdní déšť a hlasité volání přišly a byly odmítnuty 29\**

Při pohledu na druhý hlavní názor si musíme uvědomit, že ačkoli mezi zastánci tohoto názoru nemusí panovat shoda ve všech detailech, v hlavních bodech jsou zajedno. Tento názor zastává postoj, že Pán poslal prostřednictvím reformátorů v 16. století velké světlo, aby povolal lidi z temnoty papežského bludu; toto světlo však bude stále jasnější až do samého konce časů. Adventní hnutí, které vedlo k založení církve adventistů sedmého dne na konci času, je považováno za konečné útočiště tohoto kulminujícího světla, které pak musí být šířeno do celého světa. Konec 2300 let v roce 1844 naznačuje změnu v Kristově kněžské službě v nebeské Svatyni. Spíše, než aby znamenal změnu ve způsobu spasení člověka, ohlašuje vyšetřující soud a tím vyvrcholení plánu spasení. Poselství, že nastala hodina soudu, má pomoci připravit žijící lid na Kristův návrat. Toto chápání se zakládá na kontextu tématu velkého sporu a dozrává v prostředí poselství tří andělů.

Podle tohoto názoru vedla neschopnost pokračovat v přijímání stále většího přicházejícího světla v průběhu deseti let následujících po velkém zklamání k laodicejskému stavu. Neuposlechnutí nebeské výzvy k pokání prostřednictvím laodicejského poselství v 50. letech 19. století vedlo k farizejství 70. a 80. let 19. století. Když se církev nacházela v tomto stavu, Pán poslal zvláštní poselství, které mělo dokončit jeho dílo milosti v lidských srdcích, aby mohl být velký spor ukončen. Toto poselství, které začalo v roce 1888, bylo počátkem pozdního deště a hlasitého volání. Pozdní déšť a hlasité volání, ačkoli se od sebe liší, nelze nikdy oddělit – pozdní déšť je **příčinou** a hlasité volání **důsledkem**. Spíše než pouhé zvětšení **objemu** poselství přinesl pozdní déšť více **světla**, které umožní hlasitému volání osvětlit zemi svou slávou a pokrýt zemi poselstvím evangelia o mnohem hojnější Boží milosti na konci časů.

Tento názor tvrdí, že poselství z roku 1888 se lišilo od tehdejšího populárního poselství evangelikálních církví. Poselství z roku 1888 o spravedlnosti z víry je úzce spojeno s charakteristickými biblickými pravdami, které byly dány adventistům sedmého dne, zejména s chápáním očišťování Svatyně. Toto poselství připravuje poslední generaci na to, aby stanula před Bohem – očištěna od hříchu v závěrečném projevu Jeho milosti při ukončení velkého sporu. Přijetí takového **světla** by bylo synonymem přijetí pozdního deště, který je více než jen nějakou mlhavou **mocí**, spíše je velkou **autoritou** ve spojení s důvěrnou přítomností Ježíše prostřednictvím Ducha svatého. Schopnost vydávat hlasité volání byla podmíněna přijetím poselství, které by pak osvětlilo celou zemi svou slávou, když by Boží lid v dokonalé jednotě sdílel dobrou zprávu po celém světě. V důsledku toho by dozrála úroda a Kristus by přišel na zem brzy, aby zcela ukončil hřích a utrpení.

Dále tento názor říká, že světlo, které Pán seslal, mělo podobu poselství, které ve své velké milosti poslal prostřednictvím dvou poslů - A. T. Jonese a E. J. Waggonera. Ačkoli Bůh začal působit na Jonesovo a Waggonerovo srdce již počátkem 80. let 19. století, to nejceněnější poselství bylo hlášáno, když bylo v roce 1888 předneseno vedení církve. Nepovažujeme za problém skutečnost, že nemáme k dispozici přepis "poselství z roku 1888" představeného v Minneapolis, protože stejné poselství bylo v následujících letech podrobněji hlášáno na táborových shromážděních a vzdělávacích institutech; a to pod bedlivým vedením Ellen Whiteové, kterou Bůh povolal k její službě.

Podle tohoto druhého názoru bylo poselství z roku 1888, které Bůh poslal prostřednictvím Jonese a Waggonera, komplexním učením o jedinečném působení Krista v kontextu ospravedlnění z víry. Ačkoli poselství z roku 1888 obsahuje mnoho aspektů, **nejméně** čtyři z nich se rozcházejí s populárními evangelikálními názory a byly doprovázeny znatelným konfliktem. **30\***

1) Protože Jonesovo a Waggonerovo chápání podstaty hříchu a přirozenosti člověka bylo chápáno v kontextu problematiky velkého sporu, odmítli učení Augustína o prvotním hříchu jako papežský falsifikát. Chápali, že Kristova oběť za lidský rod osvobodila všechny od odsouzení, které způsobil Adamův hřích, což dalo všem lidem svobodu zvolit si svůj osud, i když obdrželi hříšnou přirozenost.

2) Jones a Waggoner chápali, že Kristus vzal na svou bezhříšnou božskou přirozenost, naši hříšnou lidskou přirozenost, aby člověka zachránil z hříchu.



3) Chápali, že ospravedlnění z víry je víc než jen soudně-právní prohlášení, že zahrnuje jak ospravedlnění, tak posvěcení.

4) Jako součást velkého plánu spasení chápali, že Bůh připraví lidi žijící v posledním čase, v souvislosti s dobou konce skrze poselství pozdního deště, aby stáli v Kristově spravedlnosti před svatým Bohem, bez hříchu. Tato závěrečná demonstrace by potvrdila Boží nároky ve velkém sporu proti satanovi tím, že by ukázala Jeho moc zachránit z hříchu - nikoli v hříchu -, což by se uskutečnilo prostřednictvím služby nové smlouvy při konečném očištění Svatyně. **31\***

Podle tohoto názoru však mnozí vedoucí i laici, kteří tvrdili, že již věří v ospravedlnění z víry, nepoznali, o co se jedná. V důsledku jejich pýchy a tvrdohlavosti byl Duch svatý znevažován, odmítán a zavrhován. K odmítnutí poselství nedošlo proto, že by Jones a Waggoner byli útočnými osobnostmi, ale proto, že se zvedl odpor proti poselství samotnému. Někteří sice činili pokání a později poselství přijali, další tvrdili, že činili pokání, ale proti poselství stále bojovali, zatímco jiní se tvářili, že činí pokání, ale s poselstvím pouze souhlasili. V důsledku odmítnutí pozdního deště během těchto klíčových let církev jako celek bloudí na poušti tohoto světa hříchu již více než 100 let. Jediný způsob, jak bude pozdní dešť opět v hojnosti vylit na skomírající církev, je, že členové – jak vedoucí tak také laici – uznají hříchy svých otců, budou činit pokání jednotlivě i jako církev a znovuobnoví hlásání poselství, které Pán poslal před více než 120 lety.

Tento názor dále tvrdí, že Ellen Whiteová poukazovala na paralely mezi židovským národem a Církví adventistů sedmého dne. Stejně jako se Židé těšili na příchod Mesiáše, ale když přišel, nepoznali ho, tak i my jako lid jsme se těšili na pozdní dešť, ale nepoznali jsme jeho projev a Ježíšem jsme pohrdli. Ačkoli si mnozí Židé stále vylévají srdce v modlitbách u Zdi nářků a prosí Boha, aby seslal dlouho očekávaného Mesiáše, jejich modlitby nebudou a ani **nemohou** být vyslyšeny. Teprve když si uvědomí, že Mesiáš již přišel, a s jasným pochopením budou činit pokání ze své nevíry, mohou být jejich modlitby vyslyšeny. Stejně tak se my jako lid za vylití pozdního deště modlíme od roku 1888 již více než 130 let. Bůh však nemůže naše modlitby vyslyšet, dokud si neuvědomíme a nepřiznáme hříchy našich předků, včetně našeho vlastního dlouholetého odmítání. Přiznání pravdy o našich dějinách nás zachrání před opakováním jejich chyb a povede nás k hlubokému pokání za naši osobní nevíru.

Tento názor také tvrdí, že Ellen Whiteová mnohokrát podpořila Jonese a Waggonera a nejcennější poselství o ospravedlnění z víry, které skrze ně bylo posláno. Když se Jones a Waggoner dopustili chyb, protože oba byli omylní lidé, Ellen Whiteová se je snažila napravit tím, že jim poskytla konkrétní rady, v čem chybovali. Dokud těmto radám pokorně naslouchali, měli z nich užitek. Ellen Whiteová varovala, že Jones a Waggoner mohou být přemoženi pokušením, ale pokud se tak stane, nebude to důkaz, že jejich poselství bylo chybné. Waggonerův panenteismus a Jonesova zahořklost a všechny extrémy, které se u něj projevy v pozdějších letech, tedy nebyly způsobeny poselstvím, které Pán poslal, ale spíše odklonem od tohoto poselství na konci 90. let 19. století. Opět platí, že panenteismus, hnutí svatého těla nebo jakékoli jiné extrémy, nebyly důsledkem osudové chyby v původním chápání Jonese a Waggonera; jejich chápání se spíše změnilo tím, že přijali parazitující omyl, který často leží blízko pravdy, a byli tak přemoženi pokušením. Navíc se Jonesův a Waggonerův omyl rozvinul poté, co snášeli léta odporu a odmítání pravého poselství, které skrze ně Bůh poslal.

Tento druhý názor na hlasité volání a pozdní dešť vyjadřovali od 90. let 19. století nejprve někteří účastníci velkých událostí onoho desetiletí. Výrazněji je však tento názor prezentován od 20. let 20. století, počínaje prezidentem Generální konference A. G. Daniellsem v jeho knize *Christ Our Righteousness* (Kristus, naše spravedlnost). Při shrnutí událostí roku 1888 a následujících téměř 40 let Daniells uvedl: "Poselství [z roku 1888] nebylo nikdy přijato, ani hlášáno, ani mu nebyl dán volný průchod, jak by tomu mělo být, aby církvi zprostředkovalo nezměrná požehnání, která v něm byla obsažena. O vážnosti působení takového vlivu svědčí výtky, které byly vysloveny. Těmto slovům výčitek a napomenutí by se v této době mělo věnovat nejvíce pozornosti. ... Ó kdybychom všichni naslouchali jak varování, tak výzvě tak, jak jsme měli, když k nám přišly tím zdánlivě zvláštním, ale působivým způsobem na konferenci v roce 1888! Jaká



nejistota by byla odstraněna, jakým blouděním, porážkám a ztrátám by bylo zabráněno! Jaké světlo, požehnání, vítězství a pokroku by se nám dostalo!" 32 A. G. Daniells, *Christ Our Righteousness* (Washington, D.C.: Ministerial Assn. of Seventh-day Adventists, 1926), s. 47, 69.

Jen několik let po vydání Daniellovy knihy vydal Taylor Bunch, pastor, biblický učitel a spisovatel, brožuru s názvem *Forty Years in the Wilderness in Type and Antitype* (Čtyřicet let na poušti jako typ a antityp), která předkládá podobné názory na pozdní dešť a hlasité volání. 33\*

V této brožuře Bunch uvádí paralely mezi Církví adventistů sedmého dne a dětmi Izraele na jejich cestě z Egypta do Kanaánu. Taylor Bunch s pomocí své manželky přednášel ve školním roce 1930-1931 na Pacific Union College při příležitosti podzimních a jarních týdnů modliteb, kde prezentoval témata ze své brožury. 34 Viz *The Advent Review and Sabbath Herald*, 21. března 1931, s. 24-25. O několik let později, v roce 1937, přednesl Bunch podobnou sérii 36 kázání v Battle Creek Tabernacle během sobotních odpoledních bohoslužeb. Tato kázání byla vydána v knižní podobě pod názvem *The Exodus and Advent Movement in Type and Antitype*, a to "pro zvláštní zájem těch, kteří je slyšeli, a také kvůli žádostem kazatelů a evangelistů, kteří po nich toužili." 35\* Taylor G. Bunch, *The Exodus and Advent Movements in Type and Antitype* (Soukromě vydané faksimile, 1937).

Bunch byl ve svých studiích mnohem podrobnější než Daniells. Když se dostal ke zkušenostem starověkého Izraele v Kádeš-Barneji, Bunch je aplikoval na konferenci v Minneapolis v roce 1888 a její následky a na návrat církve zpět k putování na poušti. Bunch tvrdil, že pozdní dešť byl odmítnut a že problémy z roku 1888 nezmizí, dokud nebudou předloženy lidem, aby si uvědomili, co se doopravdy stalo:

*Poselství o ospravedlnění z víry bylo mocně kázáno více než deset let, během nichž byla krize v Minneapolis stále před očima vedoucích. Toto poselství přineslo počátek pozdního deště. 'Čas zkoušky právě nastal, neboť hlasité volání třetího anděla již začalo zjevením spravedlnosti Krista, Vykupitele, který odpouští hříchy. To je počátek světla anděla, jehož sláva naplní celou zemi.' R.H. 22. listopadu 1892. Proč pozdní dešť nepokračoval? Protože poselství, které ho přineslo, přestalo být kázáno. Mnozí ho odmítli, a tak brzy vymizelo ze zkušenosti adventního lidu a hlasité volání zemřelo spolu s ním. Znovu může začít jen tehdy, když poselství, které ho tehdy přineslo, bude oživeno a přijato. ...*

*Těsně před koncem přezkoumají adventisté svou minulost a uvidí ji v novém světle. Musíme studovat a chápat antiteze dvou zkušeností starověkého Izraele z Kádeše-Barnea a těžit z chyb našich otců, zejména během krize v roce 1888. Musíme uznat a přiznat chyby našich otců a dbát na to, abychom je neopakovali a tím dále neoddalovali konečný triumf adventního hnutí. Dějiny minulosti je třeba přezkoumat a studovat ve světle těchto chyb a jejich důsledků v podobě dlouhého oddalování Kristova příchodu. 36 Taylor G. Bunch, *The Exodus and Advent Movements in Type and Antitype* (Soukromě vydané faksimile, cir. 1937 s. 107, 168).*

Donald K. Short a Robert J. Wieland, dlouholetí misionáři v Africe, se stali asi nejznámějšími a nejvýznamnějšími zastánci mnoha z těchto názorů poté, co v roce 1950 předložili Generální konferenci svůj rukopis *1888 Re-examined*. V 70. letech 20. století začali své názory více publikovat v mnoha knihách, některé prostřednictvím církevních nakladatelství, některé soukromě a později některé pod záštitou Výboru pro studium poselství z roku 1888. 37\* Jiní podpořili mnohé z těchto názorů v různých článcích a knihách. 38

### ***Velké dilema.***

Já patřím k páté generaci adventistů sedmého dne. Můj prapradědeček se zúčastnil generální konference v Minneapolis v roce 1888 a později se na krátkou dobu stal předsedou Wisconsinského sdružení.

Nevím, zda patřil k těm "některým", kteří otevřeně odmítli to, co Pán ve své velké milosti poslal této církvi prostřednictvím starších Waggonera a Jonese. Jedno však vím jistě, že se každý z nich, ze všech pěti generací, včetně té mé, těšili na dobu, kdy bude vyelit Duch svatý.

Při studiu tohoto tématu budeme stát před velkým dilematem, jak se rozhodnout, který pohled na naše dějiny je správný. Pokud Pán skutečně seslal počátek pozdního deště a my jako církev jsme jím pohrdli a bránili se mu, bez ohledu na možné obvinění z vyvolávání nejednoty, neměli bychom usilovat o pokání za sebe i za naši církev? Nebudeme jinak odmítnutí jen opakovat? Na druhou stranu, pokud pozdní déšť nikdy nezačal, a proto jsme ho jako církev nikdy neodmítli, neměli bychom se snažit, abychom se nenechali rozptylovat nebo neodváděli pozornost ostatních od důležitější práce, kterou je hlásání reformačního evangelia světu?

Při zkoumání těchto velkých témat bychom si měli uvědomit, že Ellen Whiteová byla očitým svědkem mnoha z těchto historických událostí. **39\*** Proto si musíme položit několik otázek. Viděla Ellen Whiteová silnou souvislost mezi poselstvím o ospravedlnění z víry z roku 1888 a posledními událostmi, které se v té době odehrávaly? Viděla souvislost mezi přijetím tohoto poselství a druhým příchodem Krista? Viděla souvislost mezi pozdním deštěm a hlasitým voláním? Oddělila ve svém popisu toho, co se dělo, pozdní déšť od hlasitého volání? Mohlo jedno začít bez druhého? Mohlo být jedno přijato bez druhého? Viděla Ellen Whiteová generální konferenci v roce 1893 jako Jonesův pokus o "probuzení pozdním deštěm" anebo v ní podobně jako Uriáš Smith viděla pouze "fanatismus" a "vzrušení"? Opravdu začal pozdní déšť? Mohl být případně odmítnut? Poskytují výroky Ellen Whiteové týkající se pozdního deště a hlasitého volání, pokud se na ně podíváme v chronologickém pořadí, hlubší náhled na tyto otázky? Na všechny tyto a další otázky budeme hledat odpovědi. **40\***

Kniha *Návrat pozdního deště* vznikla jako jednoduchá, ale přesto jedinečná kompilace výroků Ellen Whiteové na téma pozdního deště a hlasitého volání, které pronesla v období od 40. let 19. století do konce svého života v roce 1915. Tyto výroky najdete v celé knize, až na výjimky, v chronologickém pořadí. Nejsou zde uvedeny všechny výroky Ellen Whiteové o pozdním dešti a hlasitém volání, ale najdete zde jejich obsáhlý přehled. Každá kapitola postupuje chronologicky a zabývá se, pokud jde o pozdní déšť a hlasité volání, příslušnými otázkami v daném časovém období. Je třeba poznamenat, že jak rukopis postupoval, byly přidávány další a další základní informace, které pomohly dát odpovědi na otázky vyvolané historickými událostmi a také odpovědi na otázky vyvolané adventistickými knihami, které byly vydány po těchto událostech. Při zpracování adventistických dějin v souvislosti s rokem 1888 se často ztrácí ze zřetele souvislosti; alespoň u některých, kteří se do této diskuse zapojili. V důsledku toho zde byly zařazeny některé delší citace za účelem zachování úplného kontextu, který čtenářům umožní, aby sami dospěli k informovanějším závěrům.

Kniha *Návrat pozdního deště* je výsledkem osobního studia tohoto důležitého tématu. Vychází z původních pramenů, včetně Ellen G. Whiteové, A. T. Jonese, E. J. Waggonera a dalších, a umožňuje tak, aby historie mluvila sama za sebe. Autor se pokusil pročíst většinu tištěných materiálů na toto téma, aby si byl jist, že nic nepřehlédl. Jsem vděčný za modlitby a rady mnoha dalších, kteří mi v tomto úkolu pomohli. Ačkoli jsem nikdy neměl v úmyslu napsat knihu, tato studie byla požehnáním pro můj život a sdílím ji s nadějí, že bude požehnáním i pro ostatní. Jak už to však u většiny knih bývá, ne každý bude souhlasit se všemi závěry, které jsou v této studii uvedeny. Pisatel si nečiní nárok na neomylnost. Jedná se o knihu, která je stále ve vývoji. Je mnoho dalšího materiálu, který je třeba doplnit; nejen do budoucích kapitol, ale i do kapitol, které držíte v ruce. To si vyžádá další úpravy a doladění tam, kde je to nutné.

Hnací silou této studie je správné pochopení naší historie. Známý výrok Ellen Whiteové z roku 1892 nám říká: "Nemáme se čeho obávat, pokud nezapomeneme na cestu, kterou nás Pán vedl, a na **Jeho naučení v našich dějinách, které jsou již za námi.**" **41** Ellen G. Whiteová bratřím z Generální konference, dopis 32, 19. prosince 1892; v *Testimonies to Ministers*, str. 31.

Připomíná nám také, že příčinou pádu Izraele bylo zapomenutí jejich historie:

*Důvodem, proč Izraelci opustili Jehovu, bylo to, že povstala generace, která nebyla poučena o velkém vysvobození z Egypta rukou Ježíše Krista. Jejich otcové jim nezopakovali dějiny Božího opatrovnictví, které nad syny Izraele po celou dobu jejich putování po poušti panovalo. ... Rodiče zanedbávali právě to, čím je Hospodin pověřil, a nepoučili je o Božím záměru vůči vyvolenému lidu. Neměli před očima skutečnost, že modloslužba je hřích a že uctívat jiné bohy znamená opustit Jehovu. Kdyby rodiče plnili své povinnosti, nikdy bychom neměli záznam o generaci, která nepoznala Boha, a proto byla vydána do rukou ničitelů.* **42** Ellen G. White, "Is the Blood on the Lintel?" (Je krev na nadpraží?), *Review and Herald*, 21. května 1895, str. 321.

*Byla jsem upozorněna na dilo, které Mojžíš vykonal těsně před svou smrtí. Svolal syny Izraele a zopakoval jim jejich minulé zkušenosti, zkoušky, selhání a varování, která jim byla dána.* **43\*** Ellen G. Whiteová, *Battle Creek Letters*, 7. listopadu 1905, s. 3.

Když se však zabýváme naší historií, měli bychom si uvědomit, že to není proto, abychom hledali chyby u druhých - ať už minulých nebo současných - nebo abychom je kritizovali, ale spíše proto, abychom se z jejich chyb poučili a neopakovali je. Měli bychom si dobře všimnout slov Kennetha Wooda: "Když si všímáme chyb našich duchovních předchůdců, může nás to naplnit úzkostí a lítostí. Minulost však změnit nemůžeme. Nemůžeme přepsat historii. Můžeme se však z dějin poučit, udělat si pořádek ve vlastním srdci a domě a dát tak plnou příležitost Duchu svatému, aby si s námi poradil. Pouze pokud dnes zaujmeme správný postoj k poselství o ospravedlnění z víry, můžeme očekávat vylití pozdního deště a dokončení díla." **44** Kenneth H. Wood, "Pohled redaktora: F. Y. I. -4," *Review and Herald*, 18. listopadu 1976, s. 2.

To mě vede k následujícímu bodu. Jak tomu bylo vždy, satan se snaží každé reformní hnutí vykolejit nějakou falešnou podobou nebo formou fanatismu. **45** (Ellen G. White, *The Great Controversy*, str. 186 a celá kapitola.) Letný pohled do našich vlastních adventistických dějin ukazuje, že je to pravda. Satan posílal padělky před rokem 1888 i po něm. Na počátku 20. let 20. století vyslal padělky, které poukazovaly na rok 1888, ale také nazývaly církev Babylonem. Tak tomu bylo i ve 30. a 40. letech 20. století. Od 50. let 20. století se objevují další formy fanatismu, které poukazují na rok 1888 a volají po vyjití lidí z církve. To vše satan učinil, aby odvedl pozornost od skutečné Boží výzvy k přezkoumání našich dějin, abychom mohli být uzdraveni.

Ujasněme si skutečnost, že církev není Babylon! Nakonec vyslyší volání "Pravého svědka" a pomocí Božích prostředků se připraví na velkolepou svatbu. Kristus bude mít konečně svou nevěstu bez vrásky a poskvrny. Proč? Protože bude mít na sobě ono neposkvrněné roucho Kristovy spravedlnosti.

Mějte prosím na paměti, že tato kniha nemá sloužit k rozbíjení Církve adventistů sedmého dne; nemá sloužit k evangelizaci, která by přitahovala lidi do nějaké odnože. Mají ji číst a v modlitbě o ní přemýšlet adventističtí vedoucí a pedagogové i zainteresovaní laici, a usilovat o lepší porozumění našim vlastním dějinám.

Závěrem – na stránkách této knihy jsme se snažili řídit vynikající radou George R. Knighta: "Nechte Ellen Whiteovou mluvit samu za sebe." **46** George R. Knight, *A User-Friendly Guide to the 1888 Message*, s. 166.

## POZNÁMKY K ÚVODU.

1. Ellen G. White, "The Church's Greatest Need", *Review and Herald*, 22. března 1887, str. 177.
2. Ellen G. White, *The Desire of Ages*, (Mountain View, CA: Pacific Press Pub. Assn., 1940), str. 671.
3. *Tamtéž*, str. 669.
4. *Tamtéž*, str. 672.
5. Ellen G. White, *Selected Messages, book 3* (Washington, D.C.: Review and Herald Pub. Assn., 1980), str. 156.
6. Ellen G. White, *Testimonies to Ministers and Gospel Workers* (Mountain View, CA: Pacific Press Pub. Assn., 1923), str. 506, (dále jen *Testimonies to Ministers*).
7. Ellen G. White, *The Acts of the Apostles in Proclamation of the Gospel of Jesus Christ* (Mountain View, CA: Pacific Press Pub. Assn., 1911), s. 54, 55, (dále jen *The Acts of the Apostles*).
8. Ellen G. White, *The Great Controversy* (Mountain View, CA: Pacific Press Pub. Assn., 1911), str. 611.
9. Ellen G. White, *Testimonies to Ministers*, str. 506.
10. Ellen G. White, *Early Writings* (Washington, D.C.: Review and Herald Pub. Assn., 1945), str. 271.
11. *Tamtéž*, str. 86
12. Ellen G. White, *Christ's Object Lessons* (Washington, D.C.: Review and Herald Pub. Assn., 1941), str. 415. Pastor Jerry Finneman ve svém dvoudílném seriálu "Pozdní déšť je poselstvím Krista a jeho spravedlnosti" (New England Pastor, listopad/prosinec 2009 a leden/únor 2010) přináší vynikající body ve spojení mezi pozdním deštěm a hlasitým voláním.
13. Ellen G. White, *Testimonies for the Church, vol. 6*. (Mountain View, CA: Pacific Press Pub. Assn., 1948), str. 19, (dále jen *Testimonies*, vol. 1-9).
14. Ellen G. White, *Selected Messages, book 1*, str. 372.
15. Ellen G. White, *Testimonies to Ministers*, str. 92.
16. Francis D. Nichol, ed., *Seventh-day Adventist Bible Commentary*, vol. 6 (Washington, D.C.: Review and Herald Pub. Assn., 1956), str. 1055, (dále jen *SDA Bible Commentary*).
17. Ellen G. Whiteová Uriáši Smithovi, dopis 25b, 30. srpna 1892; in *Ellen G. White 1888 Materials* (Washington, D.C.: The Ellen G. White Estate, 1987), str. 1017, (dále jen *1888 Materials*).
18. Viz Ty Gibson, *Abandon Ship?: One Man's Struggle to Discover God's Special Purpose for His Church* (Nampa, ID: Pacific Press Pub. Assn., 1997); Allen Barnes, *Detours & Ditches* (Denton, NC: Barnes Printing & Publ., 2005).
19. Viz Brian Neumann, *Stop: Before it is Too Late* (Delta, BC: Amazing Discoveries, 2005); Thomas Mostert, *Hidden Heresy?: Is Spiritualism Invading Adventist Churches Today?* (Nampa, ID: Pacific Press Pub. Assn., 2005); Samuel Koranteng-Pipim, *Must We Be Silent: Issues Dividing Our Church* (Ann Arbor, MI: Berean Books, 2001) a *Here We Stand: Evaluating New Trends in the Church* (Berrien Springs, MI: Adventists Affirm, 2005). V časopise *Adventist Review* z listopadu 1997 komentoval

William G. Johnsson rozdělení sborů Damascus v Marylandu, jehož pastorem je Richard Fredericks, a Sunnyside v Portlandu v Oregonu na nezávislé sbory. Johnsson čtenáře ujistil, že je snadné "nafouknout ... do přehnaných rozměrů" rozkol v Damascu a že žádné "bezprostřední hrozbě roztržitého na nezávislé sbory" církev jako celek nečelí. Od vydání publikace v listopadu 1997 se však několik sborů připojilo ke stále rostoucímu počtu kongregačních církví adventistů sedmého dne. Časopis *Adventist Today*, který se do jisté míry stal hlasem adventistického kongregačního hnutí, uvedl sedm takových sborů na titulní straně čísla z května – června 1998 s názvem "Nový kongregacionalismus: Co se děje?" Na tento seznam by se jich samozřejmě dalo přidat mnohem více. Stránky [missioncatalyst.org](http://missioncatalyst.org) Rona Gladdena aktivně podporují zakládání dalších takových sborů a jsou aktivní i v roce 2010.

20. [www.educatetruth.com](http://www.educatetruth.com)

21. Graeme Bradford, *People Are Human (Look what they did to Ellen White)* (Victoria, Australia: Signs Pub. Co., 2006); More Than a Prophet (Berrien Springs, MI: Biblical Perspectives, 2006); Desmond and Gillian Ford, *For the Sake of the Gospel: Throw Out the Bathwater, But Keep the Baby* (New York: iUniverse, Inc., 2008); Milton Hook, *Desmond Ford: Reformist Theologian, Gospel Revivalist* (Riverside, CA Adventist Today Foundation, 2008); Gerhard Pfandl, "Ellen G. White and Earth Science" (příspěvek přednesený na mezinárodní konferenci Faith and Science, 23.-29. srpna 2002); Alden Thompson, "From Sinai to Golgotha", Parts 1-5, *Adventist Review*, Dec. 3–31, 1981.

22. Clifford Goldstein, *The Remnant: Biblical Reality or Wishful Thinking?* (Nampa, ID: Pacific Press Pub. Assn., 1994).

23. Podrobné odkazy na zde vyjádřené názory budou uvedeny ve zbytku této knihy.

24. Viz: Robinson Taylorovi G. Bunchovi, 30. prosince 1930 (viz kapitola 4, pozn. 41); A. T. Robinson, "Did the Seventh-day Adventist Denomination Reject the Doctrine of Righteousness by Faith?" (Odmítla Denominace adventistů sedmého dne učení o spravedlnosti z víry?). 30. ledna 1931; C. McReynold, "Experience While at the General Conference in Minneapolis, Minn. in 1888", b.d., 1931; vše k nalezení v *Manuscripts and Memories of Minneapolis 1888* (Boise, ID: Pacific Press Pub. Assn., 1988), str. 333-342. Existují určité důkazy, že někteří z těchto mužů se snažili odpovědět reformnímu hnutí ASD, které v této době tvrdilo, že rok 1888 byl výchozím bodem, od něhož se církev stala "Babylonem".

25. N. F. Pease, "Justification and Righteousness by Faith in the Seventh-day Adventist Church Before 1900" (Ospravedlnění a spravedlnost z víry v Církvi adventistů sedmého dne před rokem 1900) (nepublikovaná magisterská práce, 1945); L. H. Christian, *The Fruitage of Spiritual Gifts* (Washington, D.C.: Review and Herald Pub. Assn., 1947); A. W. Spalding, *Captains of the Host* (Washington, D.C.: Review and Herald Pub. Assn., 1949). Existují určité důkazy, že někteří z těchto mužů byli ovlivněni a reagovali na své dřívější jednání s odnožemi, jako je Shepherd's Rod a hnutí bratří Rogersů, které obě poukazovaly na rok 1888 jako na výchozí bod, od něhož se církev stala "Babylonem".

26. General Conference of Seventh-day Adventists, "First General Conference Committee Report", 4. prosince 1951, v: A. L. Hudson, *A Warning and its Reception* (Soukromé vyd., b.d.); General Conference of Seventh-day Adventists, *The Story of Our Church* (Mountain View, CA: Pacific Press Pub. Assn.), 1956); General Conference of Seventh-day Adventists, "Further Appraisal of the Manuscript '1888 Re-Examined'," Sept. 1958, in A. L. Hudson, *A Warning and its Reception* (Privately Published., n.d.); A. W. Spalding, *Origin and History of Seventh-day Adventists* (Washington, D.C.: Review and Herald Pub. Assn., 1962); N. F. Pease, *By Faith Alone* (Mountain View, CA: Pacific Press Pub. Assn., 1962); A. V. Olson, *Through Crisis to Victory 1888-1901* (Washington, D.C.: Review and Herald Pub. Assn., 1966); N. F. Pease, *The Faith That Saves* (Washington, D.C.: Review and Herald Pub. Assn., 1969); A. L. White, *Ellen G. White: The Lonely Years* (Washington D.C.: Review and Herald Pub. Assn., 1984).

27. Otázky Waltera Martina "pokrývaly širokou škálu adventistické teologie, ale Martinovi utkvěly v paměti čtyři oblasti: (1) že Kristovo vykoupení nebylo dokončeno na kříži; (2) že spasení je výsledkem

milosti plus skutků zákona; (3) že Pán Ježíš Kristus byl stvořenou bytostí, nikoli že existoval od věčnosti; (4) a že při vtělení přijal padlou hříšnou přirozenost člověka (*Our Hope*, listopad 1956, 275)". (viz George R. Knight, *A Search for Identity*, s. 165). Mezi dalšími tématy, jimiž se zabýval, byla Svatyně, rok 1844 a inspirace Ellen Whiteové. Všimněme si, že: "Kalvinisté redukují svou teologii na slavných pět bodů, které do jednoho vycházejí ze základního učení jejich chápání Boží svrchovanosti. 1. Úplná zkaženost lidstva (všichni muži a ženy se rodí jako hříšníci). 2. Bezpodmínečné vyvolení (někteří jsou vyvoleni ke spasení, jiní nikoli). 3. Omezené vykoupení (Kristus zemřel pouze za vyvolené). 4. Neodolatelná milost (muži a ženy, kteří jsou vyvoleni, dostávají "dar" víry). 5. Vytrvalost svatých ("jednou spasen, provždy spasen"). ... Kalvinistická svěrací kazajka vedla k 'pouhému soudnímu prohlášení o spasení', které křesťanskou církev trápí již 400 let. Forenzní ospravedlnění je jiný termín pro trestní substituci ... toto nebiblické pojetí zmátlo skutky milosti a význam 'spravedlnosti z víry'" (Herbert E. Douglass, *A Fork in the Road: Question on Doctrine the Historic Adventist Divide of 1957* (Coldwater, MI: Remnant Pub., 2008), s. 24, 25).

28. Edward Heppenstall, *Is Perfection Possible?* (Mountain View, CA: Pacific Press Pub. Assn., 1964); LeRoy E. Froom, *Movement of Destiny* (Washington, D.C.: Review and Herald Pub. Assn., 1971); Desmond Ford, *The Doctrinal Decline of Dr. E. J. Waggoner: Its Relationship to the Omega Apostasy*, (umístěno v Adventist Heritage Center, Andrews University, Berrien Springs, MI, 1970); Desmond Ford, "The Relationship Between the Incarnation and Righteousness by Faith," Documents from the Palmdale Conference on Righteousness by Faith (Goodlettsville, TN: Jack D. Walker, 1976); Geoffrey J. Paxton, *The Shaking of Adventism: A Documented Account of the Crisis Among Adventist Over the Doctrine of Justification by Faith* (Grand Rapids, MI: Baker Book House, 1977); Edward Heppenstall, *The Man Who Is God: A Study of the Nature of Jesus* (Washington, D.C.: Review and Herald Pub. Assn., 1977); David P. McMahon, *Ellet Joseph Waggoner: The Myth and the Man* (Fallbrook, CA: Verdict Pub., 1979); Robert Brinsmead, *Judged by the Gospel: A Review if Adventism* (Fallbrook, CA: Verdict Pub., 1980); Bert Haloviak, "Ellen White and A. T. Jones at Ottawa, 1889: Diverging Paths from Minneapolis" (Archives of the General Conference Seventh-day Adventists, Washington, D.C., 1981); Norman R. Gulley, *Christ Our Substitute* (Washington, D.C.: Review and Herald Pub. Assn., 1982); George R. Knight, *From 1888 to Apostasy: The Case of A. T. Jones* (Washington, D.C.: Review and Herald Pub. Assn., 1987); Hermut Ott, *Perfect in Christ: Is it Your Job to be Perfect, Or is it Someone Else's* (Washington, D.C.: Review and Herald Pub. Assn., 1987); Arthur J. Ferch, Ed., *Towards Righteousness by Faith: 1888 in Retrospect* (New South Wales: South Pacific Division of Seventh-day Adventists, 1989); George Knight, *Angry Saints: The Frightening Possibility of Being Adventist Without Being Christian* (Washington, D.C.: Review and Herald Pub. Assn., 1989); Eric C. Webster, *Crosscurrents in Adventist Christology* (Berrien Springs, MD: Andrews University Press, 1992); Roy Adams, *The Nature of Christ: Help For a Church Divided Over Perfection* (Hagerstown, MD: Review and Herald Pub. Assn., 1994); Woodrow W. Whidden, *Ellen White on Salvation* (Hagerstown, MD: Review and Herald Pub. Assn., 1995); Woodrow W. Whidden, *Ellen White on Humanity of Christ* (Hagerstown, MD: Review and Herald Pub. Assn., 1997). George R. Knight, *A User-Friendly Guide to the 1888 Message* (Hagerstown, MD: Review and Herald Pub. Assn., 1998); George R. Knight, *A Search for Identity: The Development of Seventh-day Adventist Beliefs* (Hagerstown, MD: Review and Herald Pub. Assn., 2000); Woodrow W. Whidden, *E. J. Waggoner: From the Physician of God News to Agent of Division* (Hagerstown, MD: Review and Herald Pub. Assn., 2008); Desmond and Gillian Ford, *For the Sake of Gospel: Throw Out the Bathwater, But Keep the Baby* (New York: iUniverse, Inc., 2008); Milton Hook, *Desmond Ford: Reformist Theologian, Gospel Revivalist* (Riverside, CA Adventist Today Foundation, 2008). Ze všech výše uvedených autorů je LeRoy Froom jediný, který vyjádřil myšlenku, že začal pozdní déšť. Zastává však stanovisko, že pozdní déšť byl přijat.

29. Podrobné odkazy na zde vyjádřené názory budou uvedeny ve zbytku této knihy.

30. Viz: A. Leroy Moore, *Theology in Crisis* (Corpus Christi, TX: Life Seminars, Inc., 1980); Herbert E. Douglass, *A Fork in the Road: Question on Doctrine the Historic Adventist Divide of 1957* (Coldwater, MI: Remnant Pub., 2008); Dennis E. Priebe, *Face-to-Face With the Real Gospel*, revidované vydání (Roseville, CA: Amazing Facts, 2008).

31. Ellen Whiteová shrnula toto poselství takto: "Pán ve svém velkém milosrdenství poslal svému lidu nejvýznamnější poselství prostřednictvím starších Waggonera a Jonese. Toto poselství mělo světu výrazněji představit vyvýšeného Spasitele, oběť za hříchy celého světa. Představovalo ospravedlnění skrze víru v Jistotu; vyzývalo lid, aby přijal Kristovu spravedlnost, která se projevuje poslušností všem Božím příkázáním. Mnozí ztratili Ježíše ze zřetele. Potřebovali, aby se jejich zrak zaměřil na Jeho božskou osobu, Jeho zásluhy a Jeho neměnnou lásku k lidské rodině. Do Jeho rukou je svěřena veškerá moc, aby mohl rozdávat bohaté dary lidem tím, že předává neocenitelný dar své vlastní spravedlnosti bezmocnému člověku. To je poselství, které Bůh přikázal předat světu. Je to poselství třetího anděla, které má být hlášáno mocným hlasem a doprovázeno vylitím jeho Ducha ve velké míře. ... Vyvýšený Spasitel se má zjevit ... sedící na trůnu, aby rozdával neocenitelná požehnání smlouvy. ... Kristus se přimlouvá za církve v nebeských nádvořích. ... Bez ohledu na naši nehodnost máme mít stále na paměti, že existuje Někdo, kdo může hřích sejmout a hříšníka zachránit. ... Bůh dal svým služebníkům svědectví, které v jasných a zřetelných řádcích představuje pravdu tak, jak je v Kristu Ježíši, což je třetí andělské poselství. ... Toto ... svědectví ... představuje zákon a evangelium a spojuje je v dokonalý celek. (Viz Římanům 5 a 1. Jan 3,9 až do konce kapitoly) ... Odmítejte toto velké spasení, které jste měli po léta před očima, pohrdejte touto slavnou nabídkou ospravedlnění skrze Kristovu krev a posvěcení, skrze očišťující moc Ducha svatého a nezůstane vám už žádná oběť za hříchy, ale jisté hruzyplné očekávání soudu a ohnivého rozhořčení." (*Testimonies to Ministers*, s. 92-98). Podrobněji se poselstvím z roku 1888 budeme zabývat ve 4. kapitole a v dodatku A.

32. A. G. Daniells, *Christ Our Righteousness* (Washington, D.C.: Ministerial Assn. of Seventh-day Adventists, 1926), s. 47, 69.

33. U Bunchovy brožury jsou uvedena různá data: Loma Linda Heritage Library uvádí datum vydání 1927. George Knight uvádí: "Další knihou zvláštního významu, ačkoli na ni v té době nebylo takto nahlíženo, byla kniha Taylora G. Bunche *Forty Years in the Wilderness: In Type and Antitype* (asi 1928). Daniellsovo vzkříšení záležitostí týkající se otázek zasedání Generální konference v roce 1888 zřejmě podnítilo Bunche, aby toto téma sám prozkoumal" (*A Search for Identity*, s. 143-144). L. E. Froom k tomu uvádí: „Záznamy by naznačovaly, že ne dříve než asi čtyřicet let po konferenci v Minneapolis bylo vzneseno vážné obvinění z odmítnutí poselství Minneapolis na úrovni konference či denominace. To se nachází v soukromě vydané, nedatované brožure vydané koncem dvacátých let minulého století s názvem: 'The Exodus and the Advent Movement.' (Exodus a adventní hnutí). Autor, známý pastor, evangelista a učitel Bible, sice často dokládá svá tvrzení z *Testimonies* (Svědectví) a z *Review and Herald*, ale pro svá odvážná tvrzení o odmítnutí nenabízí vůbec žádnou dokumentovanou oporu. V roce 1888 byl pouhým dítětem a nemohl být očitým svědkem.“ (L. E. Froom, rané návrhy dokumentů pro Movement of Destiny, str. 82a, Document File 189m Ellen G. White Estate, Silver Spring, MD). Arthur White uvádí, že "koncept odmítnutí denominací byl představen v roce 1930" (dopis A. L. Whitea L. O. Cookovi, 2. února 1985).

34. Viz *The Advent Review and Sabbath Herald*, 21. března 1931, s. 24-25.

35. Taylor G. Bunch, *The Exodus and Advent Movement in Type and Antitype* (Soukromě vydané faksimile, cir. 1937), str. i. Bunch dále napsal: "Tato série má zvláštní hodnotu při setkávání s odpadlíky a hnutími, která se odchýlila od těla církve, a při upevňování adventistů sedmého dne ve 'víře, která byla jednou odevzdána svatým'." (*Tamtéž*). Naneštěstí ostatní toto dílo vnímali pouze jako útok proti církvi a příčinu několika odštěpeneckých hnutí.

36. *Tamtéž*, s. 107, 168.

37. Viz: Robert J. Wieland a Donald K. Short, *In Search of the Cross* (Mountain View, CA: Pacific Press Pub. Assn., 1967); *The 1888 Message An Introduction* (Washington, D.C.: Review and Herald Pub. Assn., 1980; Revised and Enlarged, 1997); *1888 Re-examined* (Leominster, MA: The EUSEY PRESS Inc., 1987); *Grace On Trial* (Paris, OH: 1888 Message Study Committee, 1988); *Lightened With His Glory*



(Paris, OH: Glad Tidings Pub., 1991); *Made Like... His Brethren* (Paris, OH: Glad Tidings Pub., 1991); *Then Shall The Sanctuary Be Cleansed* (Paris, OH: Glad Tidings Pub., 1991); *Corporate Repentance-Plea of the True Witness* (Paris, OH: Glad Tidings Pub., 1992); *Truth on Trial* (Tippecanoe, OH: Privately Published, 1997); *"1888" For Almost Dummies* (Berrien Springs, MI: Glad Tidings Pub., 2007). "Výbor pro studium Poselství 1888" sám sebe popisuje jako "složený ze skupiny vysvěcených služebníků a laických členů, kteří sdílejí společné přesvědčení. V poselství o Kristově spravedlnosti z roku 1888 vidí to, co v něm viděla Ellen Whiteová - 'nejcennější poselství', které věrně obnovuje a oživuje sílu 'dobré zprávy', která byla v evangeliu, jež jako první hlásali apoštolové". Ellen Whiteová prohlásila, že "poselství z roku 1888 je počátkem pozdního deště a hlasitého volání z 18. kapitoly Zjevení". "Výbor funguje v rámci parametrů církve" a nabízí dvouměsíční zpravodaj, knihy, přednášky a semináře s cílem sdílet dobrou zprávu. "Semináře o poselství z roku 1888 přinášejí probuzení a duchovní reformu, a to bez extremismu a zákonictví. Výsledky jsou trvalé. Důvod dlouhého zpoždění konečně vystupuje do popředí." Výbor pro studium Poselství 1888: Kdo, proč? (Paris, OH: The 1888 MSC, 1989), s. 1.

38. C. Mervyn Maxwell, *Tell it to the World: The Story of Seventh-day Adventists* (Mountain View, CA: Pacific Press Pub. Assn., 1976) A. Leroy Moore, *Theology in Crisis* (Corpus Christi, TX: Life Seminars, Inc., 1980); Ralph Larson, *The Word Was Made Flesh: One Hundred Years of Seventh-day Adventist Christology 1852-1952* (Cherry Valley, CA: The Cherrystone Press, 1986) Arnold V. Wallenkampf, *What Every Adventist Should Know About 1888* (Washington, D.C.: Review and Herald Pub. Assn., 1988); Jack Sequeira, *Saviour of the World* (Boise, ID: Pacific Press Pub. Assn., 1995); Steve Wohlberg, *The 1888 Message for the Year 2000* (Boise, ID: Pacific Press Pub. Assn., 1995); A. Leroy Moore, *Adventism in Conflict: Resolving the Issues that Divide Us* (Hagerstown, MD: Review and Herald Pub. Assn., 1995); Dave Fiedler, *Hindsight: Seventh-day Adventist History in Essays and Extracts* (Harrah, OK: Academy Enterprises, 1996); Herbert E. Douglass, *Messenger of the Lord* (Nampa, ID: Pacific Press Pub. Assn., 1998); Ellen G. White and the Loud Cry (4<sup>th</sup> Angel Pub., 2005); Herbert E. Douglass, *A Fork in the Road: Question on Doctrine the Historic Adventist Divide of 1957* (Coldwater, MI: Remnant Pub., 2008). Jean Zurcher, *Touched With Our Feelings* (Hagerstown, MD: Review and Herald Pub. Assn. 1999).

39. Měli bychom si dobře zapamatovat varovná slova Ellen Whiteové: "Nepřítel se mistrně snaží rozvrátit víru našeho lidu ve Svědectví, a když tyto omyly přicházejí, tvrdí, že všechna stanoviska dokazují Bibli, Písmo však vykládají chybně. ... Je to přesně tak, jak to Satan zamýšlel, a ti, kteří připravovali cestu pro lid, aby nedbal varování a výtek Svědectví Ducha Božího, uvidí, že příliv omylů všeho druhu ožije." (Ellen G. Whiteová W. C. Whiteovi, Dopis 109, 6. prosince 1890; v *1888 Materials*, str. 739).

40. Návrat pozdního deště, svazek 1, zahrnuje události z let 1844 až 1891. Druhý svazek bude pokrývat události od roku 1891 do současnosti. Odpovědi na otázky týkající se roku 1893 proto nebudou v tomto svazku řešeny.

41. Ellen G. Whiteová bratřím z Generální konference, Dopis 32, 19. prosince 1892; v *Testimonies to Ministers*, str. 31.

42. Ellen G. White, "Is the Blood on the Lintel?" (Je krev na nadpraží?) *Review and Herald*, 21. května 1895, str. 321, zvýraznění doplněno.

43. Ellen G. White, *Battle Creek Letters*, 7. listopadu 1905, str. 3. Je zajímavé, že Korach také dával dětem Izraele lekce z dějin, ale tyto dějiny překroutil: "Korach **přehodnotil historii** jejich putování pouští, kde se dostali do úzkých a mnozí zahynuli kvůli svému reptání a neposlušnosti. Jeho posluchači si mysleli, že jasně vidí, že jejich potížími mohli předejít, kdyby Mojžíš postupoval jinak. Usoudili, že za všechny jejich katastrofy může on a že jejich vyloučení z Kanaánu bylo důsledkem špatného vedení Mojžíše a Árona; že kdyby byl Korach jejich vůdcem a **povzbuzoval by je tím, že by se zabýval jejich dobrými skutky, místo aby jim vytýkal jejich hříchy**, měli by velmi klidnou a úspěšnou cestu; místo putování sem a tam po poušti by pokračovali přímo do zaslíbené země" (Ellen G. White, *Patriarchs and Prophets*, str. 397, zvýraznění doplněno, napsáno v roce 1890).

44. Kenneth H. Wood, "Editor's Viewpoint: F. Y. I.-4," *Review and Herald*, 18. listopadu 1976, str. 2.
45. Ellen G. White, *The Great Controversy*, str. 186 a celá kapitola.
46. George R. Knight, *A User-Friendly Guide to the 1888 Message*, str. 166.